

- **ПРВА НАГРАДА:**

Василије Марковић (*Међународно право и међународна правда*)

Првонаграђени рад по наведеној апаратури и изложеној аргументацији има карактеристике научног чланка, а с друге стране, по присутној поетичности, патриотском набоју (који не излази из прихватљивих граница) и структури (где аутор „кружи“ кроз анализу односа права, правде и вредности без којих они не могу да опстану, као што су једнакост, слобода, истина и достојанство) рад Василија Марковића се приближава ономе што одговара појму есеја. У њему се налази спој правне и филозофске аргументације. То се можда најбоље види према цитираним ауторима: с једне стране филозофи и теолози, попут Хераклита, Аристотела, Хегела, Лакордера, Хабермаса или Рацингера, а с друге стране, правни стручњаци (у позитивним и негативним улогама), попут Гроцијуса, Касезеа, Бадинтера, Киргиса, као и наших еминентних професора Креће, Перовића итд. При том, навођења тих аутора су веома смислена, вешто уклопљена у унапред уобличену идеју, коју аутор вешто поткрепљује одговарајућом аргументацијом.

За похвалу је и то што је аутор, у условима ограниченог простора наметнутог пропозицијама, обухватио различите аспекте односа међународног права и међународне правде, као и других са њима скопчаних вредности (дакле, није се фокусирао на само неки сегмент, што би свакако било лакше). Уз то, наводи пуно примера из наше даље и ближе прошлости, када су међународно право и међународна правда кршени управо на штету српског народа. Аутор с правом констатује да се модерно међународно право декларативно базира на начелу „суверене једнакости држава“, док у стварности државе очигледно нису једнаке, па у том односу слабије државе у међународном правном поретку виде савезника, док моћне силе ово право најчешће користе као средство чијим се растезањем и натегнутим тумачењима правда сопствено угњетавање слабијих.

Као правник по вокацији, аутор закључује да би без међународне правде, међународно право изгубило свој супстрат, оно би било само љуштура, форма без суштине, мртво слово на папиру, а да би, са друге стране, без међународног права, међународна правда лебдела у сфери апстрактности, те би (п)остала само леп идеал којем се тежи.

Жири сматра да овај рад одликује студиозан приступ, тачна и добро изведена аргументација, зрело закључивање засновано на анализи одговарајуће литературе, чиме се овај текст издваја у односу на друге конкурсне радове.

- **две ДРУГЕ НАГРАДЕ:**

Милан Миленковић (*Управљање кризама – изазови за стабилност државе*)

Кандидат овој теми прилази као историчар и кроз цео рад читаоцу јасно ставља до знања да је током студија стекао темељно познавање ове области, тако да чак и без навођења одговарајуће литературе може своје ставове да излаже на убедљив начин. Он лепо и разложно описује светске токове и пожељне правце поступања Србије у овим тешким временима. Управо тај спој познавања историје и коришћење тог знања у сагледавању садашњих питања, представља посебну врлину овог рада. С друге стране, аутор је потпуно свестан да је сваки историјски тренутак јединствен сам по себи, јер се вектори какви постоје у једном систему или његове правилности никада не могу апсолутно поновити. Отуда, аутор

закључује да нам историјско искуство ипак може помоћи у доношењу правих одлука које ће обезбедити бољу садашњост и сигурну будућност за наредна покољења, која ће се изнова суочавати са неким будућим глобалним и регионалним кризама, али која ће увек имати јак темељ и политичке смернице које им наша генерација у овим тешким временима мора оставити у наслеђе.

Стефан Шћепановић (*Међународно право и међународна правда*)

Аутор је, као студент права, пошао од навођења нормативних аката којима се успоставља међународно право, указао на специфичности такве регулативе и потом направио кратак и одабран илустративан преглед историјског преплитања правде и права на међународном плану. Текст је добро осмишљен, пун привлачних примера који добро поткрепљују ауторове тврдње. Он износи бројне случајеве злоупотребе моћи од стране политичких и војних сила, како на нашем тлу (пример НАТО агресије) тако и у свету (пример судског спора Америке против Аргентине, коју је ову државу довео да банкрота) и покушава да изнађе одговор на питање како стати на пут таквој пракси убудуће. Аутор сматра да би се можда специфичном техником усаглашавања правде и правичности као идеје природног права и међународног права као позитивноправног елемента, могли приближити толико жељеној равноправности и остварењу тог далеког људског идеала.

- **две ТРЕЋЕ НАГРАДЕ:**

Хелена Ћетојевић (*Међународно право и међународна правда*)

Овај рад представља успео покушај студенткиње педагогије да из угла своје струке обради тему везану за међународно право и међународну правду. Пред ауторком се наметнуо изазов да једну изразито правну проблематику сагледа са сасвим другог аспекта у односу на остале учеснике конкурса. Поднаслови рада о томе речито говоре: *Рађање и умирање не зависе увек од оних који живот стварају и штите, Стресни догађаји и трауме из детињства, Цикличност повреде права*. За правнике је непоштовање норми само по себи акт повреде једног формално уређеног система, скоро идеално замишљеног, а овим радом нас ауторка подсећа да су крајње жртве правних регула, поготово међународних, сами људи - најчешће немоћни појединци, старци, а поготово деца: „...погоршањем физичког здравља деце и адолесцената долази до изузетних појава и промена психичког здравља и психотраума у знатном проценту ове најосетљивије популације, као последице немоћи, патње због одвајања од родитеља, смрти блиских, и претрпљеног страха у току непрестаних дејстава непријатеља из ваздуха, брујања авиона и звукова сирена. Све базичне потребе детињства су угрожене. Угрожена је дечја потреба за сигурношћу, за игром и за истраживањем простора око себе. Лишени су и осећаја контроле над оним што им се дешава, а то је, такође, важан фактор њиховог развоја“. Објективни читалац овог рада не може а да се не присети недавног грађанског рата на тлу Југославије, а поготово жртава нелегалног НАТО бомбардовања Србије.

Марина Бишевац (*Међународно право и међународна правда*)

Најбоља потврда аргументације наведене у претходно награђеном раду је есеј из пера Марине Бишевац, студенткиње са Косова која је под НАТО бомбама, већ у свом детињству, осетила сву неправду драстичног кршења међународног јавног права. Њен текст је дескриптиван, више поетски, дубоко личан и зато представља потресно сведочанство некога ко је жртва зверског бомбардовања и чије искуство најбоље опомиње све нас, вапајући за одговором – где су тада били међународно право и правда?